

Євген Равський, Masakra I, 2012, фрагмент, полотно, олія

Іліада

09.07 - 11.08.14

Євген Равський

Перебуваючи в особистих стосунках із темрявою, Євген Равський представляє нову серію, у фундаменті якої лежить давньогрецький текст сліпого, звиклого до п'яних поетів Гомера. До «Іліади» Равський йшов два роки, а дата її появи історично «перетнулася» із Револуцією Гідності. У лоні явища, яке зветься «новим старим майстерством», Равський вийшов на певні засади, що сформували співзвучність трьох мов – власне, гомеричну епічність, наслідувану манеру малювання Караваджо та відкритість сучасності до заданих тем. Равський обачно зазначає: «Не хотілося сповзати у «Бійцівський клуб», але, ніде правду діти, все рівно сповз. Бо ці образи дуже сильні. Лише переілюстровувати «Іліаду» не було сенсу: хотілося показати це все нашим часом – відкрити завісу, якими були ті герої».

Серія зображає сцени війни: двобої, перемовини, розпач, сварки, заклики, залякування, оплакування та смерті. Місце дії – Вірменська вулиця у Львові, оформлена як незмінна арена театру бойових дій, на якій червоне драпування слугує завісою і водночас символізує кров. Людно, адже героїв більше, ніж акторів. Статисти (усі – львівські митці, окрім одного – власника кав'ярні) грають не персонажів, а характери. Так, приміром, друг Равського, художник Володимир Костирко на різних роботах опиняється і Патроком, і Гектором, і греком, і троянцем. Пронумеровані масакри («Масакра I», «Масакра II») наче маскують реальних воїнів, замість того, щоб виставляти їх портретованими героями. Замість різноманітної зброї – рельєфи м'язів різних ступенів напруги. Костюми бійців (у широкому сенсі слова «костюм», який, наприклад, Борис Віан надає словосполученню «костюм Адама і Єви») складають єдине істинне обличчя – обличчя війни.

Потужність образів завдячує Гомеру, в першу чергу, як творцю архетипів, що здатні виховувати покоління, та як засновнику бійцівської естетики, котру прагне відтворити Равський: «Гомер дуже феєрично описує бої. Куди що увійшло, де вийшло, як розслабляється коліно... Цьому присвячена лівова частина тексту».

Переграли живописом епічну поему, першопочатком якої був звук у п'яній та нездатності сприймати образи реальності, справа актуальна з багатьох причин. Деякі з них – прямий зв'язок будь-якої героїки із Троянською війною та неможливість впевнено вести мову про вихід на світло та «мирний час» без цього звернення. А також авторська – заповнити прогалини в сюжетах, яких бракує. Поліфонічним доповненням до серії стає та ж «Іліада», «перечитана» італійським письменником Алессандро Барікко. У ній Барікко пропонує концепцію двох типів краси: «Можливо, «Іліада» підказує, що жодний сучасний пацифізм не повинен забувати про цю красу [війни] чи заперечувати її, нібито вона ніколи не існувала. Твердження, що війна – лише пекло, – згублива неправда. <...> Справжнє, пророцьке й мужнє прагнення миру для мене полягає у кропіткій та прихованій від людських очей роботі мільйона ремісників над створенням іншої краси та світла, яке не обпалює смертю. Це утопічний замір, в основі якого лежить незбагненна віра в людину. <...> Рано чи пізно ми зуміємо відвести Ахіллеса від жорстокості війни. І не страх, не жах приведе його додому. А якась інша краса, більш блискуча, ніж його власна, та нескінченно більш м'яка» (Omero. Iliade, 2004).

Небезпідставно долучаючи Равського до кола тих ремісників, ми маємо констатувати, що головною темою усіх його караваджистських серій є, власне, не всеохопна темрява, а «м'яке світло» – та інша краса, побачити яку заслуговує найміцніший герой, проте втрачає її у власній моці.

Світло, що дає змогу бачити, що дає сили діяти.

Борис Філоненко

Євген Равський народився 1966 року у Львові, де продовжує жити й працювати. Один із небагатьох представників так званого середнього покоління українських художників, чия постать є «засекреченою» для більшості поціновувачів мистецтва.

1984 року закінчив Республіканську художню школу ім. Т. Г. Шевченка у Києві, а з 1993 року активно презентує свої твори в багатьох персональних і групових проектах. Стипендіат польської програми «GAUDE POLONIA», дизайнер обкладинок музичних альбомів, серед яких також і альбоми груп «Пікардійська Терція», «Плач Єремії» та ін. Із 1995 по 1999 рік був арт-директором культового львівського клубу «Лялька», де стартував «Океан Ельзи» та інші музичні колективи, виступали поети й літератори, художники. У співпраці з Я Галерея реалізував ряд проектів, останній з яких «Лувр» (2013, разом із Володимиром Костирко) став однією з найбільш відвідуваних виставок львівського мистецтва за останні двадцять років. Суміщення декількох творчих професій (художника, дизайнера, сценариста) вплинуло на живописну манеру Равського, сформовану в стилі «нових старих майстрів». Багато робіт митця зберігається у музейних та приватних колекціях України, США, Норвегії, Німеччини, Польщі, Росії, Естонії та Голандії.